

GREGORY DAVID ROBERTS

Romano „Šantaramas“ autorius

KALNO ŠEŠĖLIS

TYTO ALBA

GREGORY DAVID ROBERTS

KALNO ŠEŠĖLIS

R O M A N A S

Iš anglų kalbos vertė
Danguolė Žalytė

VILNIUS 2016

UDK 821.111(94)-31
Ro-04

Gregory David ROBERTS
THE MOUNTAIN SHADOW
Little, Brown, London, 2015

Copyright © 2015 by Gregory David Roberts
© Danguolė Žalytė, vertimas į lietuvių kalbą, 2016
© „Tyto alba“, 2016

ISBN 978-609-466-177-8

TURINYS

PIRMA DALIS	7
ANTRA DALIS	85
TREČIA DALIS	123
KETVIRTA DALIS	171
PENKTA DALIS	249
ŠEŠTA DALIS.....	321
SEPTINTA DALIS	405
AŠTUNTA DALIS	437
DEVINTA DALIS.....	473
DEŠIMTA DALIS	521
VIENUOLIKTA DALIS.....	565
DVYLIKTA DALIS.....	603
TRYLIKTA DALIS.....	641
KETURIOLIKTA DALIS.....	677
PENKIOLIKTA DALIS	731

PIRMA DALIS

PIRMAS SKYRIUS

Šviesa – visos būties šaltinis – turi daugiau pavidalų negu dangus žvaigždžių. Pakanka vienos taurios minties, kad tavo šviesa suspindėtų. Bet vienintelė klaida gali išdeginti sielos mišką ir užtemdyti visų dangų žvaigždes. Ir rusenancios pražudytos meilės ar prarasto tikėjimo žarijos teigs tau, kad esi žuves, kad toliau gyventi nebegali. Bet tai netiesa. Visada netiesa. Kad ir ką tu darai, kad ir kur paklysti, šviesa neišnyksta. Jei labai panorėsi, visi gražūs nebegyvi vidiniai dalykai gali prisikelti. Širdis nemoka atsižadėti vilties, nes nemoka meluoti. Pakeli akis nuo puslapio, paskęsti nepažįstamo žmogaus šypsenoje, ir paieškos prasideda iš naujo. Nebe tokios kaip anksčiau. Visada skirtingos. Visada kas nors kitaip. Bet naujas miškas, atželiantis sielos ugnivietėje, kartais keroja ir tarpsta labiau negu prieš gaisrą. Ir jei neišklysi iš naujojo vidinės šviesos rato, viską dovanodamas ir niekada nenuleisdamas rankų, anksčiau ar vėliau atsidursi ten, kur meilė ir grožis sukūrė pasaulį: pradžioje. Pradžioje. Pradžioje.

– Sveikas, Linai, tai bent dienos pradžia! – sušuko Vikramas iš tamsaus tvankaus kambario. – Kaip tu mane radai? Kada grįžai?

– Ką tik, – atsakiau tebestovėdamas prie plačių įstiklintų verandos į gatvę durų. – kažkas pasakė, kad tu čia. Išeik trumpam į lauką.

– Ne, ne, tu eik į vidų, brolau, – nusijuokė Vikramas. – Susipažink su *vai-kinais!*

Aš svyravau. Mano akys, pilnos dangaus, tamsiame kambaryje įžiūrėjo tik šešėlių tumulus. Aiškiai mačiau tik du pro uždarytas langines prasiskverbusius šviesos kalavijus, pervėrusius hašišo ir degintos vanilės – rudojo heroino – kvapų prisisunkusius debesis.

Prisimindamas tą dieną, svaigų kvapą, šešėlius ir kambarį perskrodusią šviesą, klausiu savęs, ar tik ne nuojauta laikė mane ant slenksčio ir neleido įeiti. Klausiu savęs, kaip būtų pasikeitęs mano gyvenimas, jei būčiau apsisukęs ir nuėjęs.

Mes renkamės poelgius it galimybių medžio šakas. Nuo tos dienos Vikramas ir nepažįstamieji iš ano kambario tris lietinguosius metų laikus buvo naujos šakos bendrame miške, didmiesčio džiunglėse, kuriose augo meilė, mirtis ir prisikėlimas.

Aiškiai prisimenu tik dvejonės akimirką, kuri tuo metu visai neatrodė svarbi: Vikramas žengia iš tamsos, čiumpa mane už alkūnės, traukia į vidų, o aš krūpteliu nuo jo prakaituoto prisilietimo.

Beveik visą didžiulį stačiakampį kambarį užėmė lova, tris metrus besidriekianti palei kairę sieną. Joje išsitiesęs gulėjo vyras ar vyro lavonas sidabriška pižama, sukryžiuavęs ant krūtinės rankas. Kiek pastebėjau, jo krūtinė nesikilnojo. Ant lovos sėdėjo du vyrai, vienas – iš kairės nejudančio kūno pusės, kitas – iš dešinės, ir ruošė čilamus*.

Aukštai ant sienos, tiesiai virš negyvo ar kietai miegančio žmogaus galvos, kabėjo milžiniškas Zaratustros, parsų** pranašo, paveikslas.

Kai akys apsiprato su tamsa, priešais prie galinės sienos tarp dviejų sunkių senovinių komodų išvydau tris didelius krėslus, kiekviename sėdėjo po vyrą.

Grindys buvo užtiestos didžiuliu brangiu persišku kilimu, visur pilna nuotraukų žmonių tradiciniais parsų drabužiais. Man iš dešinės, priešais lovą, ant tualetinio staliuko marmuriniu viršumi stovėjo grotuvas. Palubėje lėtai, beveik nesklaidydami kambaryje tyrančių dūmų debesų, sukosi du ventiliatoriai.

Vikramas pro lovą nuvedė mane prie vyro, sėdinčio pirmame iš trijų krėslų. Jis buvo baltasis kaip aš, bet aukštesnis: ilgas kūnas ir dar ilgesnės kojos buvo iškėtoti lyg gulint vonioje. Iš pažiūros turėjo apie trisdešimt penkerius metus.

– Konkanonas, – pristatė Vikramas, stumdamas mane į priekį. – Iš IRA.

Ranka, paspaudusi manąją, buvo šilta, sausa ir labai stipri.

– *Velniop* IRA! – atrėžė jis su Šiaurės Airijos gyventojų akcentu. – Aš iš Alsterio savanorių pajėgų, UVF, bet neverta tikėtis, kad šikniai laukiniai, tokie kaip Vikramas, tai supras.

Man patiko jo drąsus žvilgsnis. Man nepatiko jo užgaulūs žodžiai. Linktelėjęs ištraukiau ranką.

– Neklausyk jo, – tarė Vikramas. – Jis kalba daug ir bjauriai, bet moka linksmintis kaip joks kitas iš mano sutiktų užsieniečių.

Jis trūktelėjo mane prie vidurinio vyro krėslų eilėje. Kai priėjau, jaunuolis papsėdamas kaip tik įžiebė čilamą su hašišu, pridedtą vyriškio iš trečio krėslo. Degtuko liepsnelę įsiurbus į pypkę, iš čilamo galvutės staiga pliūptelėjusi ugnis sutvisko jaunuoliui virš galvos.

– *Bom šankar****! – sušuko Vikramas, siekdamas pypkės. – Linai, čia Navynas

* Molinis hašišo ir marihuanos rūkymo įtaisas, panašus į kūgio formos pypkę su nugludintu akmenuku viduje vietoj filtro (čia ir toliau – *vertėjos pastabos*).

** Zoroastrizmo išpažinėjai, kilę iš Persijos (Irano), bet nuo VII amžiaus gyvenantys Indijoje.

*** Šankara – vienas dievo Šivos vardų. Prieš užsirūkant čilamą, įprasta šitaip prašyti jo palaiminimo.

Aderis. Privatus seklys. Garbės žodis. Navynai, čia Linas, apie kurį tau pasakojau, lūšnyno daktaras.

Jaunuolis atsistojo paspausti man rankos.

– Žinai, – tarė jis kreivai šypsodamasis, – aš dar ne kažin koks seklys.

– Nieko baisaus, – nusišypsojau ir aš. – Aš ne kažin koks daktaras, skalsu kalbos.

Trečias vyras, tas, kuris pridedė čilamą, užsitraukė ir pasiūlė pypkę man. Aš šypsodamasis atsisakiau, ir jis perdavė čilamą vienam iš vyrų ant lovos.

– Vinsonas, – prisistatė jis ir paspaudė ranką it didelis laimingas šunėkas. – Stiuartas Vinsonas. Daug apie tave girdėjau, brolau.

– Apie Liną girdėjo *kiekviena* gyva šūdina galva, – įsiterpė Konkanonas, imdamas pypkę iš vyro ant lovos. – Vikramas visiems ausis išūžė it sumautas garbintojas. Linas toks, Linas anoks, Linas pasaulio bamba. Prisipažink, Vikramai, tu jam čiupei? Ar jis ko nors vertas, ar visa tik plepalai?

– Jėzau, Konkanonai! – tarė Vinsonas.

– O kas? – paklausė Konkanonas išplėtęs akis. – *Kas?* Aš tik paklausiau. Indija vis dar laisva šalis, tiesa? Bent jau tos dalys, kur kalbama angliškai.

– Nekreipk į jį dėmesio, – atsiprašomai gūžtelėjo pečiais Vinsonas. – Jis kitaip negali. Šikniaus sindromas, nieko nepadarysi.

Stiuartas Vinsonas, tvirtai sudėtas amerikietis plataus ryškių bruožų veido ir tankia šviesių sutaršytų plaukų kupeta it kokio jūrų nuotykių ieškotojo, vie nišo jachtos savininko, iš tikrųjų buvo klestintis narkotikų prekiautojas. Buvau apie jį girdėjęs, kaip ir jis buvo girdėjęs apie mane.

– Džamalis, – tarė Vikramas, nepaisydamas Vinsono su Konkanonu ir pristatydamas mane vyrui, sėdinčiam kairėje lovos pusėje. – Įveža žaliavą, grūda, suka ir rūko. Vieno Aktoriaus Teatras.

– Vieno Aktoriaus Teatras, – pakartojo Džamalis.

Jis buvo liesas, su plačiausiu tarpuakiu, apsikarstęs amuletais. Užhipnotizuotas tokio šventumo, pradėjau juos skaičiuoti ir atpažinau penkių svarbiausių tikybių simbolius, bet paskui mano akys nukrypo į jo šypseną.

– Vieno Aktoriaus Teatras, – tariau.

– Vieno Aktoriaus Teatras, – pakartojo jis.

– Vieno Aktoriaus Teatras, – tariau aš.

– Vieno Aktoriaus Teatras, – pakartojo jis.

Būčiau toliau taip bendravęs, bet Vikramas sutrukdė.

– Bilis Bhasu, – tarė jis, mostelėdamas ranka į nediduką labai smulkų gelsvaodį vyrą, sėdintį kitapus nejudančio kūno. Bilis Bhasu sveikindamasis sudėjo rankas ir toliau valė vieną iš čilamų. – Bilis Bhasu – tiekėjas, – paskelbė Vikra-

mas. – Jis gaus viską, ko nori. Visą viską – nuo merginos iki ledų. Išbandyk jį. Tai tiesa. Paprašyk atnešti ledų. Jis tučtuojau atneš. Paprašyk!

– Nenoriu.

– Bili, atnešk Linui ledų!

– Jau einu, – atsakė Bilis, padėdamas čilamą.

– Ne, Bili, – tariau kilstelėdamas ranką. – Aš nenoriu ledų.

– Bet tu *dievini* ledus, – spyrėsi Vikramas.

– Ne tiek, kad jų atnešti siųsčiau žmogų, Vikramai. Nusiramink.

– Jei jau jis eina ko nors atnešti, – sušuko Konkanonas iš tamsos, – aš siūlau ledų *ir* merginą. Dvi merginas. Ir mikliai, pist pist.

– Girdėjai, Bili? – paragino Vikramas.

Jis prisiartinio prie Bilio ir ėmė traukti šį nuo lovos, kad eitų ledų, bet žemu skambiu balsu prabilo žmogus, tįsantis ant lovos, ir Vikramas sustingo, lyg būtų išvydęs ginklo vamzdį.

– Vikramai, – tarė balsas, – tu gadini man *kaifą*, žmogeli.

– Velnias! Velnias! Velnias! *Atleisk*, Denisai, – pralemeno Vikramas. – Aš tik pažindinu Liną su vaikiniais ir...

– Linai, – kreipėsi vyras ant lovos ir atsimerkęs įsistebeilijo į mane.

Akys buvo stulbinamai šviesios, pilkos ir švytėjo it aksomas.

– Mano vardas Denisas. Malonu susipažinti. Jauskis kaip namie. *Mi casa, es su casa**.

Aš žengiau į priekį, paspaudžiau glebią it paukščio sparnas Deniso ranką ir vėl grįžau į kojūgalį. Denisas nulydėjo mane akimis. Jo lūpose žaidė švelni laiminanti šypsena.

– Oho! – tyliai tarė Vinsonas ir priėjęs atsistojo greta manęs. – Denisai, bro-lau! Malonu tave matyti sugrįžusį! Kaip ten anapus?

– Ramu, – tebesišypsodamas man progiesmiu ištarė Denisas. – Labai ramu. Buvo dar prieš kelias akimirkas.

Prie mūsų priėjo Konkanonas ir Navynas Aderis, privatus seklys. Visi spoksojo į Denisą.

– Tai didelė garbė, Linai, – tarė Vikramas. – Denisas žiūri į tave.

Stojo trumpa tylą. Ją sudrumstė Konkanonas.

– Tai gražiausia! – suniurnėjo jis, dantingai šypsodamasis. – Sėdžiu čia šešis sumautus mėnesius, žarstau sąmojus ir išmintį, rūkau tavo kanapes ir geriu tavo viskį, o tu atsimerki tik du kartus. Linas įžengia pro duris, o tu stebeiliji į jį, lyg jis būtų liepsnos apsiaustas. Kas aš, Denisai, paskutinis *šūdžius*?

* Mano namai – tavo namai (*isp.*).

– Taikliai pasakyta, – ramiai ištarė Vinsonas.
Konkanonas atšiauriai nusijuokė. Denisas susiraukė.
– Konkanonai, – sušnibždėjo jis, – myliu tave kaip draugišką šmėklą, bet tu
gadini man kaipą.
– Atsiprašau, Denisai, vaikine, – išsišiepė Konkanonas.
– Linai, – sukuždėjo Denisas: nei jo galva, nei kūnas nė nekrustelėjo, – ne-
manyk, kad esu nemandagus, bet dabar turiu ilsėtis. Buvo malonu susipažinti.
Jis vienu laipsniu pasuko galvą į Vikramą.
– Vikramai, – sušnibždėjo skardžiu griausmingu bosu. – Prašom ramintis.
Tu gadini man kaipą. Būčiau dėkingas, jei liautumeis.
– Žinoma, Denisai. Atleisk.
– Bili Bhasu? – tyliai ištarė Denisas.
– Klausau, Denisai.
– Velniop ledus.
– Velniop ledus, Denisai?
– Velniop ledus. Niekas negaus ledų. Bent šiandien.
– Gerai, Denisai.
– Dėl ledų aišku?
– Velniop ledus, Denisai.
– Nenoriu girdėti žodžio „ledai“ mažiausiai tris mėnesius.
– Gerai, Denisai.
– Puiku. Dabar, Džamali, prikimšk man dar vieną čilamą. Didelį ir stiprų.
Milžinišką. Legendinį. Tai būtų gailastingumo aktas, beveik stebuklas. Sudiev
visiems tam kartui.
Denisas sukryžiuo rankas ant krūtinės, užsimerkė ir ilsėjosi toliau: sustin-
go kaip numirėlis įkvėpdamas tik penkis kartus per minutę.
Niekas nejudėjo, niekas nekalbėjo. Džamalis, iš uolumo iškoręs liežuvį, pri-
kimšo legendinį čilamą. Visas kambarys spoksojo į Denisą. Griebiau Vikramą
už marškinių.
– Greičiau dingstam iš čia, – tariu vilkdamas jį iš kambario. – Sudiev vi-
siems tam kartui.
– Ei, palaukit manęs! – sušuko įkandin Navynas, lėkdamas pro įstiklintas
duris.
Gatvėje grynas oras Vikramą su Navynu kaipmat prablaiwė. Jie paspartino
žingsnį, taikydami prieš manoją.
Vėjelis, prasiveržęs pro pavėsingą triaukščių pastatų ir lapuotų platanų kori-
dorių, nuo netolimos Sasuno prieplaukos atpūtė žvejų laivelį smarvę.
Tarp medžių liejosi saulės šviesa. Eidamas iš tamsos į šviesą, taškydamas vis

naujus baltos kaitros klanus, jaučiau, kaip į mane plūsta, o paskui su medžių paunksnės atoslūgiu senka saulė.

Dangus buvo miglotai mėlynas: jūros išplautas stiklas. Ant autobusų stogų į vėsesnes miesto dalis važiavo varnos. Drąsiai ir nuožmiai šaukė vežimėlių traukikai.

Tokiomis giedromis dienomis Bombėjaus gyventojai – mumbaikarai mėgsta garsiai dainuoti, ir aš, eidamas pro vyriškį, žingsniuojantį į priešingą pusę, išgirdau jį niūniuojant tą pačią meilės dainą hindi, kurią niūniavau aš.

– Įdomu, – tarė Navynas. – Jūs dainuojat tą pačią dainą.

Aš nusišypsojau ir jau ketinau padainuoti dar kelias eilutes, kaip daroma melsvo stiklo dienomis Bombėje, bet mus pertraukė Vikramas.

– Tai kaip sekėsi? – paklausė. – Atvežei?

Viena iš priežasčių, kodėl nelabai dažnai važiuoju į Goa, yra amžini pažįstamų prašymai ką nors ten padaryti. Prieš tris savaites pasakiau Vikramui, kad turiu reikalų Goa, ir jis paprašė paslaugos.

Jis užstatė motinos vestuvinį papuošalą lupikautojui, kad gautų grynųjų. Tai buvo vėrinys, nusagstytas nedideliais rubiniais. Vikramas gražino skolą, bet lupikautojas atsisakė gražinti vėrinį. Liepė Vikramui pačiam jį atsiimti Goa. Žinodamas, kad lupikautojas gerbia Sandžajaus mafiją, kuriai aš dirbau, Vikramas paprašė pas jį užsukti.

Aš tai padariau ir atgavau vėrinį, bet Vikramas pervertino lupikautojo pagarbą Sandžajaus gaujai. Sugaišau savaitę, o jis vedžiojo mane už nosies, atšaukdamas vieną susitikimą po kito, palikdamas užgaulias žinutes apie mane ir Sandžajaus mafiją, kol galop sutiko vėrinį gražinti.

Bet tada jau buvo vėlu. Jis buvo stambi žuvis, bet mafija, kurią įžeidė, buvo žvejybos laivas. Aš iškviečiau keturis vietinius, dirbančius Sandžajui. Mes aptalžėme banditus, pasamdytus jo ginti, ir šie pabėgo.

Tada susitikome su juo. Jis gražino vėrinį. Paskui vienas iš vietinių garbingai jį įveikė ir daužė jau negarbingai, kol išaiškino, ką reiškia pagarba.

– Na? – paragino Vikramas. – Atgavai ar ne?

– Še, – tariu traukdamas vėrinį iš striukės kišenės ir duodamas Vikramui.

– Oho! Atgavai! Žinojau, kad galiu tavimi pasikliauti. Ar Denis tau pridarė daug rūpesčių?

– Išbrauk tą paskolų šaltinį iš savo sąrašo, Vikramai.

– *Thyk*, – atsakė jis. *Gerai*.

Jis iškratė vėrinį su brangakmeniais iš mėlyno šilkinio maišelio. Rubiniai, įžiebtai saulės, kraujavo jam į saują.

– Klausyk, aš... Aš nešu jį namo mamai. Iškart. Pavežti jus taksi?

– Tau į kitą pusę, – pasakiau, Vikramui sustabdžius pravažiuojantį taksi. – Aš pėsčias grįšiu į „Leopoldą“, palikau ten motociklą.

– Jei neprieštarauji, – tyliai paprašė Navynas, – norėčiau galelį paėjėti kartu.

– Kaip nori, – atsakiau žiūrėdamas, kaip Vikramas dėl visa pikta deda šilkinį maišelį į vidinę marškinių kišenę.

Jis jau ruošėsi sėsti į taksi, bet aš sulaikiau ir pasilenkęs arčiau tyliai paklausiau:

– Ką tu darai?

– Ką turi omeny?

– Man apie kvaišalus nepameluosi, Vikramai.

– Kas *meluoja*? – pasipiktino jis. – Na, užsitraukiau kelis kartus rudojo cukraus, štai ir viskas. Tai kas? Heroinas Konkanono. Jis už jį sumokėjo, aš...

– Raminkis.

– Aš visada ramus. Juk pažįsti mane.

– Kai kas gali atsikratyti priklausomybės, Vikramai. Galbūt Konkanonas – vienas iš jų. Tu nesi vienas iš jų. Pats supranti.

Jis nusišypsojo, ir valandėlę priešais mačiau ankstesnį Vikramą: anas būtų vykęs vėrinio į Goa neprašydamas nei mano, nei kieno nors kito pagalbos; anas visų pirma nebūtų užstatęs motinos vestuvinio papuošalo lupikautojui.

Įsėdus į taksi, šypsena išdilo jam iš akių. Nulydėjau akimis nuvažiuojantį, nerimaudamas dėl jam, meilės sužlugdytam optimistui, iškilusio pavojaus.

Aš nužingsniavau toliau, Navynas prisigretino prie manęs.

– Jis daug kalba apie tą merginą, anglę, – prabilo jis.

– Tai viena tų istorijų, kurios turėtų baigtis laimingai, bet paprastai nesi-
baigia.

– Jis daug kalba ir apie tave, – pridūrė Navynas.

– Jis per daug kalba.

– Jis kalba apie Karlą, Didį ir Lizą. Bet daugiausia apie tave.

– Jis per daug kalba.

– Jis man sakė, kad tu pabėgai iš kalėjimo, – tarė Navynas. – Ir kad tavęs ieško policija.

Aš sustojau.

– Dabar *tu* per daug kalbi. Kas čia, epidemija?

– Ne, leisk man paaiškinti. Tu padėjai vienam mano draugui, Aslanui...

– Ką?

– Mano draugui...

– Apie ką tu kalbi?

– Vieną naktį prieš porą savaitių, netoli Balardo prieplaukos. Tu padėjai jam bėdoje.

Mano pusėn per Balardo rajoną po vidurnakčio lekia jaunuolis, plati gatvė abipus – užrakintų krautuvių siena, niekur nepasidėsi, kai pasivys persekiotojai, jaunuolis sustoja, žibintai meta ant gatvės medžių šešėlius, jaunuolis pasirošęs kovoti vienas, paskui nebe vienas.

– Tai kas?

– Jis mirė. Prieš tris dienas. Bandžiau tavęs ieškoti, bet tu buvai Goa. Pasi-naudojau proga ir pranešu dabar.

– Ką praneši?

Jis krūptelėjo. Kalbėjau atšiauriai, nes jis paminėjo pabėgimą iš kalėjimo, be to, norėjau, kad greičiau eitų prie reikalo.

– Mes susidraugavome universitete, – ramiai pasakė. – Jis mėgdavo naktį klaidžioti pavojingose vietose. Kaip aš. Kaip *tu*, antraip nebūtum ten buvęs tą naktį, kai jam padėjai. Maniau, norėtum žinoti.

– Juokauji?

Mes stovėjome skystoje paunksnėje. Mus skyrė keli coliai, aplinkui sukuriavo gatvė.

– Ką turi omeny?

– Tu prabilai apie pabėgimą iš kalėjimo tik dėl to, kad praneštum man liūdną žinią apie Aslano mirtį? Tik todėl? Tu trenktas ar iš tiesų toks mielas?

– Ko gero, – atšovė jis, įsižeidęs ir suirzęs, – iš tiesų toks mielas. Pernelyg mielas, todėl nemaniau, kad įžvelgsi mano žodžiuose ką tik nori, išskyrus tiesioginę prasmę. Atleisk, kad sutrukdžiau. Nieku gyvu nenorėjau. Atsiprašau. Lik sveikas.

Aš jį sulaikiau.

– Palauk! – šūktelėjau. – Palauk.

Jis atrodė visiškai nuoširdus: tiesus žvilgsnis, savimi pasitikinti laikysena ir šypsena, pilna šviesos. Savus nujauti. Nujaučiau, kad šis vaikinys, jaunas vyras, stovintis priešais, toks drąsus ir toks įskaudintas, yra savas žmogus. Jis atrodė visiškai patikimas, o tai matai nedažnai.

– Tiek to, aš kaltas, – tariau kilstelėdamas ranką.

– Nieko baisaus, – atsiliepė jis ir nusiramino.

– Taigi grįžkime prie Vikramo, kuris tau papasakojo apie pabėgimą iš kalėjimo. Tokia informacija *gali* sudominti Interpolą ir *visada* sudomina *mane*. Juk supranti?

Tai nebuvo klausimas, ir jis tai žinojo.

– Velniop Interpolą.

- Tu seklys.
- Seklius irgi velniop. Tai informacija apie draugą, kurią sužinojęs neslepi nuo draugo. Ar niekas tavęs šito nemokė? Aš užaugau šiose gatvėse, kaip tik čia, ir žinau.
- Bet mes ne draugai.
- Dar ne, – nusišypsojo Navynas.
- Valandėlę žiūrėjau į jį.
- Tau patinka vaikščioti?
- Man patinka vaikščioti ir kalbėti, – tarė jis, taikydamas žingsnį prie mano-
jo tarp gyvatiškų žmonių judėjimo linijų.
- Velniop Interpolą, – pakartojo po valandėlės.
- Tau tikrai patinka kalbėti, tiesa?
- Ir vaikščioti.
- Gerai, papasakok man tris labai trumpas pasivaikščiojimų istorijas.
- Žinoma. Puiku. Apie ką pirmoji pasivaikščiojimų istorija?
- Apie Denisą.
- Žinai, – nusijuokė Navynas, aplenkdamas moterį, nešinę milžinišku ma-
kulatūros ryšuliu ant galvos, – aš ten irgi buvau pirmą kartą. Prie vaizdų, ku-
riuos matei savo akimis, galiu pridurti tik girdus.
- Tai pridurk girdus.
- Jo tėvai mirė. Visi kalba, kad jis buvo siaubingai priblokštas. Jie maudėsi
aukse. Turėjo kažkokį patentą, labai pelningą. Denisui liko šešiasdešimt mili-
jonų.
- Tas kambarys nevertas šešiasdešimties milijonų.
- Kol jis ištiktas transo, turtas valdomas pagal įgaliojimą, – paaiškino Na-
vynas.
- Turi omeny, kol jis gulinėja?
- Tai ne šiaip gulinėjimas. Miegodamas Denisas pasiekia samadhį*. Jo širdies
tvinksniai ir kvėpavimas sulėtėja vos ne iki nulio. Dažnai jis beveik miręs.
- Nemuilink man akių, sekly.
- Nemuilinu, – nusijuokė jis. – Pernai keli gydytojai pasirašė mirties liudi-
jimius, bet Denisas visada pabUSDavo. Džamalis, Vieno Aktoriaus Teatras, turi
jų visą pluoštą.
- Puiku, vadinasi, Denisas kartais beveik nebegyvas. Nepavydžiu jo dvasi-
ninkui ir jo buhalteriu.
- Kol Denisas ištiktas transo, jo turtas valdomas pagal įgaliojimą, ir jam lie-

* Aukščiausia meditacijos pakopa, susiliejimas su dievybe (gyvam arba po mirties).

ka pakankamai nusipirkti butui, kuriame ką tik lankėmės, ir tinkamai palaikyti gyvybę, ištiktam transo.

– Tu viską girdėjai ar kai ką pats išsiaiškinai?

– Ir taip, ir taip.

– Ką gi, – tariau stabtelėdamas, kol prieš mus grėžėsi automobilis. – Nesuprantu jo numerio, bet tiesiai sakau – kaip gyvas nemačiau geriau negyvėlį vaizduojančio žmogaus.

– Be konkurencijos, – išsišiepė Navynas.

Valandėlę abu mąstėme apie tai.

– Antra istorija? – paklausė Navynas.

– Konkanonas, – tariau eidamas toliau.

– Boksuojasi toje pačioje sporto salėje kaip aš. Nedaug apie jį žinau, bet galiu pasakyti du dalykus.

– Kokius?

– Jo šoninis smūgis kaire – garantuotas nokautas, bet nepataikęs jis praranda pusiausvyrą.

– Mat kaip?

– Kaskart. Tiesus smūgis kaire, paskui smūgis į korpusą dešine, žaibiškas šoninis smūgis kaire, nepataikęs atsidengia. Bet jis greitas, o nepataiko retai. Neblogas boksininkas.

– Ir?

– Antra, jis yra vienintelis mano pažįstamas, atsivedęs mane pamatyti Deniso. Denisas jį myli. Dėl jo nemiegojo ilgiau nei dėl visų kitų. Girdėjau, kad jis nori teisiškai įsisūnyti Konkanoną. Tai sunku, nes Konkanonas vyresnis už Denisą, be to, nežinau, ar yra teisinis precedentas, kai indas įsivaikino baltąjį užsienietį.

– Ką reiškia „atsivedęs pamatyti“?

– Tūkstančiai žmonių veržiasi pas Denisą, kai šis ištiktas transo. Jie tiki, kad būdamas *laikinai* miręs, jis gali bendrauti su *iš tiesų* numirusiais. Beveik niekas negali patekti į vidų.

– Nebent prieini ir pasibeldi į duris.

– Tu nesupranti. Niekas *nedrįstų* prieiti ir pasibelsti į duris, kol Denisas ištiktas transo.

– Liaukis.

– Bent jau niekas nedrįso, išskyrus tave.

– Denisą jau aptarėm, – pasakiau stabtelėjęs praleisti vežimo, stumiamo keturių vyrų. – Grįžkim prie Konkanono.

– Jau sakiau, jis boksuojasi toje pačioje sporto salėje kaip ir aš. Gatvės mušeika. Nedaug apie jį žinau. Atrodo, mėgsta draugijas ir vakarėlius.

– Jis turi bjaurią burną. Jei žmogus sulaukia tokio amžiaus šitaip paleidęs snukį, vadinasi, bjauri ne tik jo burna.

– Nori pasakyti, kad turėčiau jo saugotis?

– Tik iš tos pusės, iš kurios gali tvoti.

– O trečia istorija? – paklausė jis.

Iš gatvės, kuriaėjome, aš trumpam užsiropščiau ant plaštakos pločio šaligatvio.

– Kur einame? – paklausė jis sekdamas įkandin.

– Aš noriu sulčių.

– Sulčių?

– Diena karšta. Kas čia nuostabaus?

– Nieko. Šaunu. Dievinu sultis.

Bombėjuje trisdešimt devyni laipsniai, atšaldytos arbūzų sultys, ventiliatoriai prie pat galvos sukasi dideliu greičiu: palaima.

– Tu iš tikrųjų *privatus seklys*?

– Aha. Ėmiausi šio verslo atsitiktinai, bet dirbu jau beveik metus.

– Koks atsitiktinumas paskatina tapti sekliu?

– Aš studijavau teisę, – nusišypsojo jis. – Beveik baigiau. Paskutiniame kurse rašiau darbą apie privačius seklius ir jų įtaką teismų sistemai. Netrukus mane ėmė dominti tik seklio darbas, ir aš mečiau mokslą, ketindamas pamėginti.

– Kaip sekasi?

Jis nusijuokė.

– Skyrybos nesuėda tiek sveikatos, kiek fondų birža, o nuspėjamos lengviau. Turėjau kelias skyrybų bylas, bet lioviausi. Dirbau su kitu sekliu. Jis mane mokė visų gudrybių. Trisdešimt penkerius metus verčiasi skyrybomis ir vis dar mėgsta tokias bylas. O man nepatiko. Vedusiems vyrams atrodo, kad jų istorijos su meilužėmis nepakartojamos, nors amžinai vienas ir tas pats.

– O palikęs neplėštus skyrybų dirvonus?

– Kol kas radau du dingusius kambarinius gyvūnėlius, vieną dingusį vyrą ir vieną dingusią troškintuvę, – atsakė jis. – Matyt, visi mano klientai, telaimina juos Dievas, yra pernelyg tingūs ar pernelyg gerai išauklėti, kad ieškotų patys.

– Bet tau patinka seklio darbas. Jaudina, tiesa?

– Žinai, jis man patinka, nes galop sužinai tiesą. Advokatas žino tik tiesos versiją. Šiuo atveju išsiaiškini visą tiesą, nors ir tik apie pavogtą iš kartos į kartą perduodamą troškintuvę. Susiduri su dar neiškreipta tikrove.

– Toliau tuo užsiimsi?

– Nežinau, – nusišypsojo jis, vėl nusukdamas akis. – Turbūt lems mano gabumai.

– Arba negabumai.
– Arba negabumai.
– Mes jau perėjome prie trečios istorijos, – tariau. – Navynas Aderis, pusiau indas, pusiau airis, privatus detektyvas.

Jis nusijuokė, subolavo dantys, bet linksmybės banga greit atslūgo.

– Iš tiesų nėra ko pasakoti.

– Navynas Aderis, – pakartojau. – Kuri pusė tave labiau užknisa, indiškoji ar airiškoji?

– Pernelyg angliškas indams, – nusijuokė jis, – ir pernelyg indiškas anglams. Mano tėvas...

Kokiai daugybei mūsų žemę, vadinamą tėvu, sudaro dantytos viršukalnės ir užmiršti slėniai. Kopiau į vieną iš viršūnių šalia jo, laukdamas, kol jis vėl išnirs pokalbiui.

– Kai jis paliko mano mamą, gyvenome ant šaligatvio. Buvom benamiai, kol man sukako penkeri, bet aš beveik nieko neprisimenu.

– Kas atsitiko?

Jis pažvelgė į gatvę, akis užplūdo besimainančios spalvos ir jausmai.

– Jis sirgo džiova, – tarė jaunasis seklys. – Surašė testamentą, viską palikdamas mano mamai, ir paaiškėjo, kad jis vartėsi piniguose, taigi mes staiga praturtėjom, ir...

– Viskas pasikeitė.

Jis pažvelgė į mane, lyg būtų pasakęs per daug.

Ventiliatorius, besisukantis vos per kelis colius nuo mano galvos, atšaldė ją taip, kad net suskaudo. Mostu pakviečiau padavėją ir paprašiau viena padala sumažinti sukimosi greitį.

– Jums šalta? – nusišaipė jis, suėmęs už jungiklio. – Tuoj aš jums parodysiu šaltį.

Ir įjungė penktą greitį, galima sakyti, pūgą. Pajutau, kad skruostai stingsta. Apmokėjome sąskaitą ir išeidami vietoj atsisveikinimo išgirdome:

– Antras staliukas jau laisvas!

– Dievinu šitą vietą, – pasakė Navynas išeidamas.

– Tikrai?

– Aha. Puikios sultys, šlykštūs padavėjai. Tobulybė.

– Mudu galėtume sutarti, sekly. Iš tikrųjų galėtume susidraugauti.

ANTRAS SKYRIUS

Praeitis – mylimas priešas – užklumpa netinkamu laiku. Anų Bombėjaus dienų prisiminimai užplūsta taip ryškiai ir taip staiga, kad aš kartais išsviedžiamas iš dabarties ir pamirštu kasdienius darbus. Šypsena, daina, ir aš vėl grįžtu į tuos laikus, saulėtą rytą tvarsausi po lovą, kalnų keliu važiuoju motociklu arba surištas, sumuštas maldauju lemties duoti man dar vieną progą. Ir dievinu kiekvieną praeities akimirką, kiekvieną akimirką su draugu ar priešu, kiekvieną bėgimo ir atleidimo akimirką: kiekvieną gyvenimo akimirką. Bet atmintis gali tave nublokšti į tinkamą vietą netinkamu laiku ir sukelti sieloje audrą.

Ko gero, mano širdis turėjo užkietėti po visko, ką esu padaręs ir ką kiti yra padarę man. Žmonės sako, kad turėčiau sužiaurėti. Anot vieno sukčiaus: „Būtum kietas vyrukas, jei turėtum bent lašą pagiežos.“ Bet toks aš jau apsigimiau ir niekada nežinojau, kas yra pagieža ar kartėlis. Mane ištikdavo pykčio ir nevilties priepuoliai, aš dar visai neseniai darydavau blogus darbus, bet niekada niekam nejaučiau neapykantos, niekam tyčia nelinkėjau blogo, net savo kankintojams. Ir nors kartais lašas kartėlio būtų mane apsaugojęs, suvokiau, kad šviesūs prisiminimai neįžengs pro pikčiurnos duris. O prisiminimus aš branginu, net kai jie ištinka ne laiku: saulės šviesos pluoštus, srūvančius tarp medžių, kuriais apso-dintos Bombėjaus gatvės, bebaimės merginas, motoroleriais švilpiančias gatve, vežimų traukikus, nuvargintus krovinių, bet šypsančius, pirmuosius įspūdžius apie jauną pusiau indą, pusiau airį seklį, vardu Navynas Aderis.

Valandėlę mes tylėdami vingiavome tarp mašinų ir žmonių srautų, lenkdami dviračių ir vežimų gatvės šokyje.

Plačiame gaisrinės tarpduryje šnekučiavosi ir juokėsi būrys vyrų storomis tamsiai mėlynomis uniformomis. Toliau stovėjo dvi didžiulės ugniagesių mašinos, nuo kiekvieno nublizginto raudono ar chromuoto jų paviršiaus lopinėlio atsispindėjo saulė.

Prie vienos sienos buvo pritaisytas nepaprastai puošnus Hanumano* altorėlis, o greta plakatas:

* Beždžionės pavidalo hinduistų dievybė. Nedega ugnyje.

JEI KARŠTIS NEPAKELIAMAS, BĖK IŠ DEGANČIO PASTATO

Paskui mes įžengėme į parduotuvių rajoną, besidriekiantį nuo pat Kolabos turgaus. Stiklo, paveikslų rėmų, medienos, gelžgalių, elektros prekių, santechnikos įrangos pardavėjai pamažu užleido vietą drabužių, papuošalų ir maisto parduotuvėms.

Prie plataus įėjimo į patį turgų teko sustoti, nes į pagrindinės gatvės maišatį įsuko keli didžiuliai sunkvežimiai.

– Klausyk, – tarė jis, kol laukėme, – tu teisus, Vikramas per daug kalba. Bet aš laikau liežuvį už dantų. Niekada apie tai su niekuo, išskyrus tave, nekalbėsiu. Niekada. O jei tau kada manęs prireiks, būsiu po ranka. Tik tiek ir bandžiau pasakyti. Dėl Aslano ir dėl tavo pagalbos tą naktį, jei nenori dėl savęs.

Ne pirmą kartą per neribotą tremtį, kuria virto mano gyvenimas, žvelgiau į akis, degančias it laužai uolų viršūnėse nuo žodžio „pabėgimas“. Slapstydamasis kartais rasdavau tikrų draugų, nes jie garbino maištą; jie liko man ištikimi ne tik dėl manęs paties, bet ir dėl mano pabėgimo.

Iš dalies jie norėjo, kad likčiau laisvas, nes norėjo, kad kas nors ištrūktų ir liktų laisvas. Nusišypsojau Navynui. Ne pirmą ir ne paskutinį kartą pasikloviau nuo jautai.

– Sveikas, – tariau duodamas ranką. – Mano vardas Linas. Nesu lūšnyno daktaras.

– Malonu susipažinti, – atsakė Navynas, spausdamas man ranką. – Mano vardas Navynas, ir ačiū tau. Visada pravartu žinoti, kas ne daktaras.

– Ir ne policininkas, – pridūriau. – Eime išgerti?

– Neprieštarauju, – maloniai sutiko jis.

Kaip tik tą akimirką pajutau, kad kažkas stovi per arti mano nugaros. Staiga apsisukau.

– Ne taip smarkiai! – pasipiktino Džordžas Dvynys. – Kas liks iš marškinių, o jie, žinok, sudaro penkiasdešimt procentų mano garderobo.

Paleidau jį, jausdamas prakaulų kūną prie savo krumplių.

– Atleisk, brolau, – atsiprašiau taisydamas jo marškinių priekį. – Netykink šitaip prie žmonių. Turėtum susiprasti. Vieną dieną įmerksi uodegą.

– Kaltas, drauguži, – pripažino Džordžas Dvynys ir neramiai apsidairė. – Matai, turiu šiokią tokią bėdelę.

Įkišau ranką į kišenę, bet Dvynys mane sulaikė:

– Ne tokia bėda, brolau. Atvirai kalbant, tokia irgi, bet tuščia kišenė – amži-

na bėda, jau tapusi *metakultūrine būseną*, savotišku niūriu, bet neatsispiriamu skurdo garso takeliu, supranti, ką noriu pasakyti?

– Ne, bro! – atsakiau duodamas jam pinigų. – Kas atsitiko?

– Gali palaukti? Atsivesiu Skorpioną.

– Žinoma.

Dvynys apsišvalgė.

– Palauksi?

Linktelėjau, o jis mikliai nėrė už artimiausio kioskelio su mažomis marmurinėmis dievų statulėlėmis.

– Neprieštarausi, jei liksiu su tavimi? – paklausė Navynas.

– Lik, – atsakiau. – Dvyniui ir Skorpionui niekas už dantų neužkliūva, nei svetimos, nei juo labiau savos paslaptys. Galėtų turėti radijo stotį, ir aš jos klausyčiausi.

Netrukus Dvynys grįžo tempdamas besispyriojantį Skorpioną.

Zodiako Džordžai – Džordžas iš Pietų Londono ir Džordžas iš Kanados – buvo neišskiriami benamiai, šiek tiek priklausomi nuo septynių rūšių narkotikų ir visiškai – nuo vienas kito. Nakvodavo palyginti patogiai sandėlio prieduryje, o pragyvenimui užsidirbdavo atlikdami visokius pavedimus, parūpindami narkotikų užsieniečiams ir kartais parduodami informaciją gangsteriams.

Jie riedavosi ir pešdavosi nuo pirmo nusižiovavimo iki paskutinio bluosto, bet buvo taip prisirišę prie vienas kito, o jų draugystė buvo tokia tvirta, kad visi pažįstami mylėjo Zodiako Džordžus: Džordžą Dvynį iš Londono ir Džordžą Skorpioną iš Kanados.

– Atleisk, Linai, – suvebleno Skorpionas, kai Dvynys atvilko jį arčiau. – Buvau, kaip čia pasakius, slėptuvėje. Bėda su CŽV. Turbūt girdėjai.

– CŽV? Negirdėjau. Bet aš buvau Goa. Kas atsitiko?

– Apsireiškė vienas tipas, – įsiterpė Dvynys, ir jo aukštesnis draugas skubiai linktelėjo. – Baltas kaip sniegas plaukais, bet nesenas, tamsiai mėlynu kostiumu, su kaklaraiščiu, panašus į verslininką.

– Jis iš CŽV, – pašnibždomis įsikišo arčiau prislinkęs Skorpionas.

– Dėl Dievo meilės, Skorpione! – suburbuliavo Dvynys. – Kuriems galams CŽV tokie kaip *mes*?

– Jie turi prietaisų mintims skaityti, – sušnibždėjo Skorpionas, – net per sienas.

– Jei jie gali skaityti mintis, nėra prasmės šnibždėti, – atšovė Dvynys.

– Gal jie jau užprogramavo mus, kad šnibždėtume, kol skaitys mūsų mintis.

– Jei jie perskaitys tavo mintis, klykdami nuskuos gatvėmis, nuopisa sumautas. Reikia tik stebėtis, kad aš dar klykdamas nelakstau gatvėmis.

Kai Zodiako Džordžai susikivirčydavo, būdavo beveik neįmanoma nei nuspėti, į kokią pusę nukryps ginčas, nei numatyti, kiek jis truks. Paprastai mielai klausydavausi, bet šį kartą juodu susiriejo ne laiku.

– Papasakokit man apie kostiumuotąjį žilaplaukį.

– Mes nežinom, kas jis, Linai, – tarė Dvynys, grįždamas į dabartį. – Bet pastarąsias dvi dienas jis klausinėjo apie Skorpioną „Leopolde“ ir kitose vietose.

– CŽV, – pakartojo Skorpionas, žvalgydamasis, kur pasislėpti.

Dvynys pažvelgė į mane beveik apyverksnis: ir už ką man šitas kryžius. Jis stengėsi būti kantrus. Giliai įkvėpė. Bergždžiai.

– Jei tas tipas iš CŽV ir gali skaityti mūsų mintis, – iškošė jis Skorpionui pro sukąstus dantis, – vargu ar jis visur vaikščiotų ir *klausinėtų* apie mus, aišku? Jis tiesiog prieitų, patapšnotų per petį ir pasakytų: „Ei, seni, mes ką tik perskaitėme tavo mintis, mums nėra reikalo apie tave klausinėti ar paskui tave sekioti, nes turime minčių skaitymo mašinas, juk mes esame velnio CŽV?“ Aišku? Pasakytų?

– Na...

– Ar, klausinėdamas apie jus, jis vadino jus tikru vardu ir pavarde? – paklausė Navynas, jo jaunas veidas buvo rimtas. – Ir klausinėjo apie abu ar tik apie Skorpioną?

Abu Džordžai įsistebeilijo į Navyną.

– Navynas Aderis, – pristaciau aš. – Privatus seklys.

Stojo tylą.

– Velniai griebtų, – sumurmėjo Dvynys. – Nelabai privatus, jei tai skelbia vaikščiodamas po vaisių ir daržovių turgų? Veikiau jau *viešas* seklys, a?

Navynas nusijuokė.

– Jūs neatsakėt į mano klausimą, – priminė jis.

Vėl stojo tylą.

– *Koks...* jis seklys? – įtariai paklausė Skorpionas.

– Jis *seklys*, – atsakiau. – Sumokėk ir pasakok viską kaip kunigui per išpažintį. Atsakyk į klausimus, Skorpione.

– Kai pagalvoji, – tarė Skorpionas, mažliai žiūrėdamas į Navyną, – tas tipas klausinėjo tik apie *mane*, ne apie Dvynį.

– Kur jis apsistojęs? – paklausė Navynas.

– Dar nežinome, – atsakė Dvynys. – Iš pradžių neėmėm į galvą, bet jis mums domisi jau dvi dienas. Skorpionui baisu, o jis jau pakankamai gąsdintas, jei suprانتat, ką noriu pasakyti. Vienas beglobis vaikėzas šiandien sekė žilaplaukį, netrukus sužinosime, kur jis apsistojęs.

– Jei norite, aš pasidomėsiu, – tyliai pasisiūlė Navynas.

Dvynys su Skorpionu pažvelgė į mane. Aš gūžtelėjau pečiais.

– Gerai, – skubiai sutiko Skorpionas, – po perkūnais, gerai. Prašom išsiaiškinti, kas šitas tipas, jei galit.

– Turime surasti siūlo galą, – karštai pridūrė Dvynys. – Skorpionas mane taip nukamavo, kad šį rytą pabudau sugniaužęs sau kaklą. Gražių gražiausia, žmogus miegodamas smaugiasi.

– Ką mums dabar daryti? – paklausė Skorpionas.

– Nesirodykite, kiek įmanoma, – patarė Navynas. – Praneškite Linui, jei sužinosite, kur tas žmogėnas apsistojęs. Arba palikite man žinutę „Natradže“, Merivederio gatvėje. Navynui Aderiui.

Stojo trumpa tyla, Zodiako Džordžai susižvelgė, paskui pakėlė akis į Navyną, tada pasižiūrėjo į mane.

– Lyg ir veiksmų planas, – tariau spausdamas Dvyniui ranką.

Mano duotų pinigų pakaks mažiausiai dviem jų mėgstamiausių kvaišalų dozėms, kelioms ramioms dienoms prastame viešbutyje, abiejų dievinamiems bengališkiems saldumynams ir atsiimti šviriems drabužiams iš skalbėjo, kuriam dažnai nesumokama.

Jie įsirangė į viską paslepiančią gatvės minią. Skorpionas eidamas kūprinosi, kad jo galva būtų sulig londoniško.

– Ką manai? – paklausiau Navyno.

– Užuodžiu advokatą, – atsargiai atsakė jis. – Pažiūrėsiu, kas išplauks į šviesą. Negaliu nieko pažadėti. Neužmiršk, aš mėgėjas.

– Mėgėjas yra kiekvienas, kas nežino, ko *negalima* daryti, – tariau.

– Neblogai. Citata?

– Taip.

– Kas tai pasakė?

– Viena pažįstama. Kodėl klausi?

– Galiu su ja susipažinti?

– Ne.

– Prašau.

– Kodėl tu taip trokšti susitikti su žmonėmis, su kuriais sunku susitikti?

– Tai pasakė Karla, tiesa? Mėgėjas yra kiekvienas, kas nežino, ko *negalima* daryti. Geras.

Aš sustojau. Stovėjau prie pat jo.

– Sudarom sandorį, – tariau. – Daugiau man Karlos neminėsi.

– Argi čia sandoris? – nerūpestingai nusišypsojo jis.

– Džiaugiuosi, kad supranti. Žadėjom išgerti, prisimeni?

Mes įėjome į alumi ir kariu trenkiantį „Leopoldą“ Buvo vėlyva popietė, tyla prieš turistų, narkotikų prekiautojų, juodosios rinkos vertelgų, turto prievar-

tautojų, aktorių, studentų, gangsterių ir gerų mergaičių, nusižiūrinčių negerus berniukus, audrą. Šie veikėjai įsiverš pro plačias arkas rėkauti, valgyti, gerti ir azartiškai statyti sielų ant trisdešimties „Leopoldo“ restorano staliukų.

Buvo Didjė mėgstamiausias laikas bare, nors jam labai patiko ir visas kitas laikas, kai baras atidarytas. Radau jį vieną sėdintį prie įprasto staliuko prie galinės sienos, iš ten buvo aiškiai matyti visi trys įėjimai į salę.

Jis skaitė laikraštį, laikydamas lapus ištiestos rankos atstumu.

– Viešpatie aukštiekninkas, Didjė! Laikraštis tavo rankose! Turėtum perspėti žmones dėl tokio sukrėtimo.

Atsisukau į padavėją, vadinamą bereikšmiu Meilučiu. Jis stoviniavo, aiškiai puoselėdamas tam tikras viltis, rausva lentelė su vardu ant švarko buvo nukrypusi į šoną.

– Kas tau pasidarė, Meiluti? Reikėjo prie durų pakabinti skelbimą.

– Apsišik kniūbsčias, – atsakė Meilutis, liežuviu perstumdamas degtuką iš vieno lūpų kampučio į kitą.

Didjė numetė laikraštį ir apkabino mane.

– Tau tinka saulė, – tarė jis.

Valandėlę laikė mane glėbyje ir kruopščiai it teismo medicinos ekspertas apžiūrinėjo.

– Atrodai kaip *kaskadinis*. Taip sakoma? Apie žvaigždės dublerį, kuriam tenka vieni gyvybei pavojingi nemalonumai?

– Sakoma „kaskadininkas“, bet tiks ir kaskadinis. Pasisveikink su kitu kaskadiniu žmogumi, Navynu Aderiu.

– O, seklys! – tarė Didjė širdingai spausdamas ranką ir įgudusiu žvilgsniu apmesdamas aukštą, sportišką Navyno figūrą. – Girdėjau apie jus iš draugės žurnalistės, Kavitos Singh.

– O man ji pasakojo apie jus, – nusišypsojo Navynas. – Ir turiu prisipažinti, man garbė susipažinti su jos istorijų herojumi.

– Nesitikėjau, kad jaunuolio manieros tokios nepriekaištingos, – skubiai atsakė Didjė, mostelėdamas į kėdes, ir davė ženklą Meilučiui. – Ką gersite? Alaus? Meiluti! Prašom tris labai šalto alaus!

– Apsišik kniūbsčias, – suniurnėjo Meilutis ir nušliurino į virtuvę vilkdamas kojas, kaip einama tik pamainos pabaigoje.

– Bjaurus akiplėša, – tarė Didjė, lydėdamas akimis Meilutį. – Bet mane keistai traukia jo širdingas niurzgėjimas.

Prie staliuko buvom trys vyrai, bet visi sėdėjome eile, atsukę nugaras į sieną, veidu į kitus staliukus ir plačiąsias arkas su vaizdu į gatvę. Didjė akimis vedžiojo po restoraną it sudužusio laivo jūreivis – po horizontą.

- *Na*, – tarė jis, pakreipdamas galvą mano pusėn, – kaip nuotykis Goa?
- Ištraukiau iš kišenės ryšulėlį mėlynu kaspiniu perrištų laiškų ir padaviau jam. Didjė valandėlę sūpavo ryšulėlį delnuose it sužeistą paukštelį.
- Ar tau... ar tau teko jį *primušti*, kad atiduotų? – paklausė jis, tebežiūrėdamas į laiškus.
- Ne.
- O, – atsiduso jis, skubiai pakeldamas akis.
- O turėjau?
- Ne, žinoma, ne, – atsakė Didjė šniurkščiodamas. – Didjė negalėtų mokėti už tokius dalykus.
- Tavo užmokestis man buvo nulinis.
- *Nulinis* užmokestis vis dėlto užmokestis. Tiesa, Navynai?
- Nenutuokiu, apie ką jūs kalbat, – atsakė Navynas. – Taigi sutinku su viskuo, savaiame suprantama.
- Maniau, – ašarojo Didjė, žiūrėdamas į laiškus, – jis nors kiek *priešinsis*, norės pasilikti mano meilės laiškus. Iš kai kurių... iš kai kurių aišku, kad jausmai ne visai išblėso.
- Prisiminiau žvėriškos neapykantos perkreiptą Gustavo, buvusio Didjė meilužio, veidą; paskutiniaisiais žodžiais spigiai keikdamas Didjė lytinius organus, jis švystelėjo laiškų ryšulėlį į pamazgų duobę po galiniu savo vasarnamio langu.
- Nykščio nagu persmeigęs jam ausį, priverčiau įlipti į duobę, išimti laiškus, švariai nušluostyti ir atiduoti man.
- Ne, – atsiliesčiau, – meilės neliko nė kvapo.
- Ką gi, ačiū, Linai, – atsiduso Didjė ir pasidėjo laiškus ant kelių, nes buvo atnešta alaus. – Būčiau pats nuvažiavęs pasiimti laiškų, jei ne mažutė kliūtis: Goa mano vardu išduotas suėmimo orderis.
- Turėtum sekti tuos orderius, Didjė, – tariau. – Aš nebespėju. Mano padirbtais leidimais galima kambario sienas išklijuoti. Jau nusikamavau besistengdamas, kad būtum pripažintas nekaltu.
- Bet dabar visoje Indijoje man galioja tik keturi suėmimo orderiai, Linai.
- *Tik* keturi?
- Vienu metu buvo devyni. Ko gero, aš *pasitaisiau*, – pasipūtė Didjė ir vypstelėjo tardamas bjaurųjį žodį.
- Šmeižtas, – nepatikėjo Navynas.
- Ką gi, ačiū. Jūs... labai malonus jaunuolis. Kaip žiūrite į ginklus?
- Nemoku užmegzti draugiškų santykių, – atsakė Navynas, išgėrė alų ir atsistojo. – Gebu gražiai bendrauti tik su ginklu rankoje.
- Galiu padėti, – nusijuokė Didjė.

– Nė kiek neabejoju, – nusijuokė ir Navynas. – Linai, aš pasidomėsiu tuo kostiumuotu žmogėnu, kuris seka Zodiako Džordžus, ir susirasiu tave čia.

– Būk atsargus. Dar nežinome, kas čia per istorija.

– Nieko baisaus, – nusišypsojo jis, gyva bebaimė, nemirtinga jaunystė. – Jau einu. Didjė, pažintis su jumis man – malonumas ir garbė. Iki.

Žiūrėjome, kaip jis tirpsta pavakarės migloje. Didjė suraukė antakius.

– Kas yra? – paklausiau.

– Nieko! – šoko gintis jis.

– Kas yra, Didjė?

– Sakau, kad nieko!

– Girdėjau, bet pažįstu šitą žvilgsnį.

– Kokį žvilgsnį? – reikliai paklausė, lyg būčiau apkaltinęs jį pavogus mano alų.

Didjė Levi buvo įpusėjęs penktą dešimtį. Tamsiuose garbanotuose plaukuose jau įaudė gijas pirmoji žiemos šarma. Švelnios vaiskiai mėlynos rainelės sklandė raudonų kaip kraujas gyslelių, užpildžiusių akių baltymus, skiautinyje, todėl šypsodamasis jis atrodė ir jaunas, ir palaidas: šelmis berniūkštis, tebesislepiantis nusivalkiojusiuose griuvėsiuose.

Jis gerdavo visokius svaigalus bet kuriuo dienos ar nakties metu, vilkėdavo kaip dabita, nors kitus dabitas kaipmat ištirpdydavo kaitra, rūkydavo ypatingas suktines, laikomas pagal užsakymą padarytame portsigare, buvo daugumos nusikaltimų rūšių profesionalas, o kelių – meistras ir atviras homoseksualas mieste, kuriame tai vis dar vertinama prieštarigai.

Pažinojau jį penkerius metus, mačiau jo kovas su priešais, vidaus ir išorės. Didjė buvo drąsus: tokie žmonės nepabėga išvydę ginklo vamzdį, lieka su tavi mi iki galo, kad ir koks jis būtų.

Jis buvo nuoširdus. Gyvas įrodymas, kad mūsų vidinė laisvė lemia, kokie esame. Pažinojau jį prarastos meilės, gąsdinamo geismo, nušvitimo akimirkomis – jo ir mano. Ir praleidau su juo tiek ilgų vienišo vilko naktų, kad jį mylėjau.

– Šitą žvilgsnį, – pakartočiau. – Žvilgsnį, kuris reiškia, kad žinai kažką, ką turi žinoti visi. Žvilgsnį, kuris reiškia „Ar nesakiau“, kol tu man dar nieko nesi pasakęs. Tai pasakyk, ką aš turiu žinoti, pirma „Ar nesakiau“.

Didjė pasipiktinimas subyrėjo nuo šypsenos ir virto juoku.

– Šį kartą aš pats kai ką sužinojau, – tarė jis. – Man labai patiko tas vaikas. Labiau, negu tikėjaisi. Ir labiau, negu turėtum, nes Navynas Aderis gana garsus.

– Jei garsas būtų balsai, visi kur nors prezidentautume.

– Tiesa, – atsiliepė Didjė, – bet šio vaikino garsas grėsmingas. Rodos, sakoma, kad protingam užtenka pusės žodžio?

– Taip sakoma, bet aš visada svarstydavau, kam protingam reikia pusės žodžio.

– Kalbama, kad jis – neprilygstamas mušeika. Universitete buvo bokso čempionas. Galėjo tapti Indijos čempionu. Jo kumščiai – mirtinas ginklas. Ir dar girdėjau, kad jis labai greitai, gal pernelyg greitai paleidžia juos į darbą.

– Tu irgi nepėsčias, Didjė, moki įsiutinti. O ir aš nuo menko nieko užsiplieskiu kaip degtukas.

– Tas jauniklis paklupdė jau daug žmonių. Nėra gerai, kai toks jaunas vaikinąs mato tokį nuolankumą. Už tos žavios jaunos šypsenos daug kraujo.

– Už *tavo* žavios šypsenos irgi daug kraujo, drauguži.

– Ačiū, – linktelėjo jis dėkodamas už komplimentą ir atmetė žilstančias garbanas. – Taigi sakau, kad iš to, ką girdėjau, susidariau įspūdį, jog daug mieliau nušaučiau tą jauną gražuolį, negu su juo muščiausi.

– Laimė, kad nešiojiesi ginklą.

– Aš... jei atleisi man tokį nuopuolį... kalbu *rimtai*, Linai, o tu žinai, kaip aš niekinu rimtus dalykus.

– Turėsiu omeny. Pažadu. Verčiau eisiu.

– Palieki mane čia gerti vieną, o pats eini namo pas *jq*? – nusišaipė Didjė. – Manai, ji tavęs laukia po beveik trijų savaitių Goa? O gal ji tave paliko dėl *geresnės ganyklos*, kaip su žaviu provincialumu sako angliai?

– Aš irgi tave myliu, broli, – tariu spausdamas jam ranką.

Išėjęs į judrią gatvę, atsisukau ir pamačiau, kaip jis mojuoja man atgautu ryšulėliu meilės laiškų.

Stabtelėjau. Nebe pirmą kartą pasijutau, lyg būčiau jį pametęs. Be abejo, kvailystė: Didjė buvo savarankiškiausias miesto kontrabandininkas, vienas iš paskutinių nepriklausomų gangsterių, nieko, net baimės, neskolingas mafijai, policininkams ir gatvės gaujoms, valdančioms jo neteisėtą pasaulį.

Bet esama žmonių, esama mylimųjų, su kuriais atsisveikinant neramu kiekvieną kartą, kuriuos palikti tolygu palikti tėvynę.

Didjė, mano senas draugas, Navynas, mano naujas draugas, Bombėjus, mano salos miestas, kol norės mane laikyti: visi pavojingi, bet skirtingai.

Atvykęs į Bombėjų prieš daugelį metų, buvau svetimas naujose asfalto džiunglėse. Dabar žvelgiu į svetimus iš gatvės džiunglių priedangos. Aš namie. Matęs šilto ir šalto. Galbūt atšiauresnis, nes viduje kažko trūko, kažko, kas turėjo ten būti, prie širdies.

Aš pabėgau iš kalėjimo, Didjė pabėgo nuo persekiojimo, Navynas pabėgo

iš gatvės, o pietų miestas pabėgo iš jūros, akmuo po akmens išsviestas į salos gyvenimą darbininkų ir darbininkių.

Pamojavau atsisveikindamas, Didjė nusišypsojo liesdamas kaktą meilės laiškais. Aš irgi jam nusišypsojau, ir palengvėjo: tapo nesunku jį palikti.

Jokia šypsena nepadės, joks atsisveikinimas neišmels, joks gerumas neišgelbės, jei mūsų vidinė tiesa nebus graži. O tikroji mūsų, žmonių padermės, esmė yra tarpusavio ryšiai, geriausiu atveju – meilė, išgryninanti mus ir nežinoma kitiems padarams.

TREČIAS SKYRIUS

Nuo „Leopoldo“ iki mano buto netoli. Palikau judrų turistinį Kozvėjų, kirtau gatvę prie Kolabos policijos nuovados ir nuvažiavau prie kampinio pastato, kiekvienam Bombėjaus taksi vairuotojui žinomo kaip Elektros namas.

Pasukau dešininę į žalią gatvę prie policijos nuovados ir išvydau kalėjimo korpuso kampą. Kadaisė sėdėjau tose kamerose.

Kol lėtai važiavau pro šalį, mano maištininkės akys susirado aukštus langus su grotomis. Į galvą kriokliu įsiveržė prisiminimai, atvirų išviečių smarvė, krūva vyrų, besimušančių dėl šiek tiek švaresnės vietos prie durų.

Už kito kampo įsukau pro „Bomonto vilos“ vartus ir pastačiau motociklą. Linktelėjęs sargui, šokinėdamas per tris pakopas nulėkiau į ketvirtą aukštą.

Kelis kartus paspaudžiau skambutį ir įėjau. Numetęs krepšį ir raktus ant stalo, per svetainę nužingsniavau į virtuvę. Neradęs jos nei ten, nei miegamajame, grįžau į svetainę.

– Ei, mažule, – sušukau su amerikietišku akcentu, – aš jau namie.

Verandoje už besiplaikstančių užuolaidų suraibuliavo jos juokas. Nustūmęs užuolaidas į šoną, pamačiau Lizą žemėtomis rankomis, klūpančią prie darželio sulig atidarytu lagaminu. Aplink pulkuojantys balandžiai lesė trupinius ir įnirtingai pešėsi.

– Šitiek vargai, kol čia įveisei darželį, panele, – tariau, – o dabar leidi paukščiams jį trypti.

– Tu nesupratai, – atsakė Liza, pakeldama į mane žalsvai mėlynas kaip akvamarinas akis. – Aš įveisiau sodelį, kad atskristų paukščiai. Man pirmiausia reikėjo paukščių.

– Tu mano paukščių pulkelis, – tariau, kai ji atsistojo manęs pabučiuoti.

– O, nuostabu, – nusišaipė ji. – Rašytojas vėl namie.

– Ir velniškai džiaugiasi tave matydamas, – nusišypsojau traukdamas ją link miegamojo.

– Mano rankos nešvarios! – priešinosi ji.

– Tikiuosi.

– Ne, tikrai, – nusijuokė ji ir išsprūdo. – Reikia išsimaudyti po dušu...

- Viliuosi.
- *Tu* turi išsimaudyti po dušu, – spyrėsi ji, išsisukdama nuo manęs, – ir persirengti, tučtuojau.
- Persirengti? – pamėgdžiojau ją. – Velniams mums drabužiai?
- Taip, persirengti. Mes išeiname.
- Liza, aš ką tik grįžau. Po dviejų savaitių.
- Beveik po *trijų*, – patikslino ji. – O progų pasakyti „sveikas“, kol pasakysim „labanakt“, bus per akis, pažadu.
- Tokie „sveikas“ skamba panašiai į „sudiev“.
- „Sveikas“ visada yra „sudiev“ pradžia. Eik praustis.
- Kur eisime?
- Tau patiks.
- Vadinasi, man baisiai nepatiks, tiesa?
- Į dailės galeriją.
- O. Nuostabu.
- Šikniau, – nusijuokė ji. – Dailininkai puikūs. Kraštutinumų žmonės, Linai. Tikri menininkai. Tau jie patiks. O paroda labai svarbi. Ir jei nepaskubėsime, pavėluosime. Labai džiaugiuosi, kad grįžai laiku.
- Susiraukiau.
- Greičiau, Linai, – nusijuokė ji, – kas lieka be meno?
- Seksas, – atsakiau. – Ir valgis. Ir daugiau sekso.
- Valgio galerijoje netrūks, – tarė ji, stumdama mane dušinės link. – Ir tik pagalvok, koks dėkingas bus tavo *paukščių pulkelis*, kai grįši namo iš dailės galerijos, į kurią ji *baisiausiai* nori nueiti su tavimi, ir mes pavėluosim, jei tu nepalįsi po dušu *tučtuojau!*
- Kabinoje aš per galvą nusitraukiau marškinius. Liza atsuko dušą už manęs. Vanduo pliūptelėjo man ant nugaros ir džinsų.
- Ei! – surikau. – Čia mano geriausi džinsai!
- Ir tu juos mėvėjai daug savaitių, – sušuko ji iš virtuvės. – Šįvakar prašom mėvėti antrus pagal gerumą.
- Ir aš tebeturiu tau dovaną, – surikau. – Ji džinsų, kuriuos ką tik permerkei, kišenėje!
- Ji atsidūrė prie durų.
- Tu man atvežei dovaną? – paklausė.
- Žinoma.
- Puiku. Labai miela. Pažiūrėsime vėliau.
- Liza vėl dingo iš akių.
- Aha, – sušukau aš. – Taip ir padarysim. Po visų linksmybių galerijoje.

Išlindęs iš dušo, išgirdau ją niūniuojant dainą iš hindi filmo. Atsitiktinai, o gal po spirališku meilės rūmų kupolu tvyro vienalaikiškumas, tai buvo ta pati daina, kurią dainavau aš, vos prieš kelias valandas eidamas gatve su Vikramu ir Navynu.

Bombėjaus eismas – sistema, akrobatų sukurta drambliams. Po dvidešimties minučių malonumų ant motociklo mes atvažiavome į Kambal Hilą, pini-guočių rajoną, juosiantį garsiausią Pietų Bombėjaus kalną.

Sustabdžiau motociklą automobilių aikštelėje priešais madingą ir skandalingą „Bakbito“ galeriją madingos, bet tradicinės Karmaiklo gatvės pradžioje. Prie galerijos rikiavosi prašmatnūs importiniai automobiliai ir prašmatnūs vietiniai turtuoliai.

Liza prasiveržė pro tirštą minią į vidų ir įsitempė mane. Ko gero, ilgoje salėje susigrūdė dukart daugiau nei šimtas penkiasdešimt žmonių, nors šis skaičius buvo aiškiai įrašytas priešgaisrinės apsaugos taisyklių skyde prie įėjimo.

Jeį karštis nepakeliamas, bėk iš degančio pastato.

Pagaliau ji rado vieną iš draugių ir nutempė mane artimai (anatominiu požiūriu) pažindintis.

– Rozana, – tarė Liza, įsispraudusi greta žemutės merginos su didžiuliu puošniu auksiniu Nukryžiuotuoju, vinimis prikaltos Išganytojo pėdos jaukiai įsitaisė kaip tik jai tarp krūtų. – Linas. Jis ką tik grįžo iš Goa.

– Pagaliau susitinkame, – tarė Rozana, o kai pakėlė ranką ir perbraukė per trumpus plaukų spygliukus, jos krūtys prisispaudė prie mano krūtinės.

Jos akcentas buvo amerikietiškas, bet balsiai indiški.

– Kas jus nuviliojo į Goa?

– Meilės laišakai ir rubinai, – atsakiau.

Rozana skubiai dirstelėjo į Lizą.

– Nežiūrėk į mane, – atsiduso Liza gūžtelėdama pečiais.

– O tu *priplaukęs!* – sukliegė Rozana išgąsdintos papūgos balsu. – Eime su *manimi!* Turi susipažinti su Tadžu. Jam labiausiai patinka keistuoliai, *jar**.

Vingiuodama per minią, Rozana nuvedė mus prie aukšto gražuolio žvilgiais nuo kvapiojo aliejaus plaukais iki pečių. Jis stovėjo prie didžiulės, kokių trijų metrų aukščio, akmeninės laukinio skulptūros.

Lentelė prie skulptūros skelbė, kad tai ENKIDU**. Menininkas pasveikino Lizą bučiniu į skruostą, paskui padavė ranką man.

* Draugužis; sakinio pabaigoje dažnai tiesiog jaustukas (*hindi*).

** Šumerų herojinių epų personažas, laukinis, tapęs populiariausio Tarpupio epinio herojaus Gilgamešo draugu ir įbroliu.

– Tadžas, – tarė ir nusišypsojo neslėpdamas smalsumo. – O jūs turbūt Linas. Liza man daug apie jus pasakojo.

Paspaudžiau jam ranką, valandėlę įdėmiai žiūrėjau į akis, paskui mano žvilgsnis nukrypo į didžiulę skulptūrą. Jis pastebėjo, kur žiūriu, ir pasuko galvą.

– Ką manai?

– Man patinka, – tariau. – Jei mano buto lubos būtų aukštesnės, o grindys tvirtesnės, nusipirkčiau.

– Ačiū, – nusijuokė jis ir uždėjo ranką akmeniniam kariui ant krūtinės. – Aš iš tikrųjų nežinau, kas išėjo. Tiesiog pajutau nenumaldomą norą išvysti jį priešais. Viskas labai paprasta. Jokių metaforų, psichologijos, nieko.

– Gėtė sakė, kad visi daiktai – metaforos.

– Neblogai, – vėl nusijuokė jis, ir iš švelnių rudų kaip žievė akių plūstelėjo šviesa. – Galiu pacituoti? Išspausdinsiu ir padėsiu greta šito savo draugo. Gal bus lengviau jį parduoti.

– Žinoma. Rašytojai nemiršta tol, kol žmonės nesiliauja jų cituoti.

– Jau gana šito kampo, – įsiterpė Rozana, griebdama mane už rankos. – Dabar eime pažiūrėti mano darbų.

Ir per rūkančią, geriančią, besijuokiančią, rėkaujančią minią nuvedė mudu su Liza prie priešingos sienos aukštajai skulptūrai. Pusę ilgos sienos akių lygyje juosė bronziniais dažais nudažyti – mėgdžiojant klasiką – gipso reljefai: plokštės paeiliui pasakojo vieną istoriją.

– Apie Sapnos žmogžudystes, – rėkdama man į ausį aiškino Rozana. – Pameni? Prieš porą metų? Šitas pamišėlis liepė tarnams sukilti ir žudyti turtingus šeimininkus. Pameni? Rašė visuose laikraščiuose.

Prisiminiau Sapnos žmogžudystes. Ir žinojau tikrąją istoriją geriau už Rozaną, geriau už daugumą Bombėjaus, salos miesto, gyventojų. Lėtaiėjau nuo vienos plokštės prie kitos, žiūrinėdamas paveikslus su viešosios Sapnos istorijos personažais.

Pajutau, kad svaigstu ir svirduliuoju. Prieš akis buvo žmonių, kuriuos pažinojau, istorijos, žmonių, kurie žudė, mirė ir galop sustingo mažomis frizo figūrėlėmis.

Liza timptelėjo mane už rankovės.

– Kas yra, Liza?

– Eime į žaliąjį kambarį! – sušuko ji.

– Gerai, eime.

Per bučinių ir išskėstų rankų gyvatvorę mes nusekėme paskui rėkaujančią ir spiegiančią Rozaną į galerijos galą. Ji ritmiškai pabarbeno į duris.

Kai durys atsidarė, įstūmė mus į tamsų kambarį, apšviestą raudonų motociklo žibintų, kabančių ant storų lynų.

Kambaryje ant kėdžių, sofų ir grindų sėdėjo apie dvidešimt žmonių. Buvo daug tyliau negu salėje. Prie manęs prisiartino mergina pasiūlyti sukutinės. Ji kalbėjo kимиu kuždesiu, šiaušiančiu mano trumpus plaukus it prisilietimas:

– Nori apsipūsti? – uždavė retorinį klausimą, tiesdama sukutinę neįtikėtinais ilgais pirštais.

– Pavėlavai, – skubiai įsiterpė Liza ir paėmė sukutinę. – Tave aplenkė likimas, Anuš.

Ji užsitraukė ir grąžino sukutinę merginai.

– Anuška, – pristatė Liza.

Mes paspaudėme vienas kitam ranką, ir ilgi Anuškos pirštai apgniauzė mano delną.

– Anuška – performanso menininkė, – paaiškino Liza.

– Negali būti, – tepasakiau.

Anuška pasilenkė arčiau ir delnu apėmusi mano pakaušį švelniai pabučiavo į kaklą.

– Pasakyk, kada liautis, – sušnibždėjo.

Ji bučiavo man kaklą, o aš lėtai kreipiau galvą, kol sugavau Lizos žvilgsnį.

– Žinai, Liza, tu buvai *teisi*. Man iš tikrųjų patinka tavo draugai. Ir galerijoje smagu, nors niekaip to nesitikėjau.

– Gana, – tarė Liza, atplėsdama Anušką nuo manęs. – Spektaklis baigtas.

– Bis! – bandžiau priešintis.

– Jokių pakartojimų, – atkirto Liza ir pasodino mane ant grindų greta trisdešimtmečio vyro.

Jo nuskusta galva net žvilgėjo, o dėvėjo jis gelsvai raudoną kurtą* su padžama**.

– Susipažink su Rišu. Jis organizavo parodą ir pats kai ką eksponuoja. Rišai, čia Linas.

– Sveiki, – tarė Rišas, spausdamas man ranką. – Kaip jums paroda?

– Performansas įspūdingas, – atsakiau ir apsižvalgęs išvydau Anušką, kandžiojančią naują nesispyriojančią auką.

Liza smarkiai pliaukštelėjo man per ranką.

– Juokauju. Visa puiku. Ir žmonių daug. Sveikinu.

– Viliuosi, jie nusiteikę pirkti, – balsu mąstė Liza.

* Marškiniai iki kelių be apykaklės.

** Dukslis kelnės.